



Tisk a informace

Soudní dvůr Evropské unie
TISKOVÁ ZPRÁVA č. 68/20
V Lucemburku dne 11. června 2020

Rozsudek ve věci C-74/19
Transportes Aéreos Portugueses

Rušivé chování cestujícího v letecké dopravě může představovat „mimořádnou okolnost“, na základě které se dopravce může zprostit povinnosti poskytnout náhradu za zrušení nebo významné zpoždění dotyčného letu nebo následujícího letu, který tento dopravce uskutečnil stejným letadlem

Letecký dopravce musí nicméně v rámci přiměřených opatření, která musí přijmout, aby se zprostil povinnosti poskytnout náhradu, zajistit přesměrování cestujících při nejbližší příležitosti prostřednictvím jiných přímých nebo nepřímých letů, které jsou případně uskutečňovány jinými leteckými dopravci

Soudní dvůr v rozsudku ze dne 11. června 2020, Transportes Aéreos Portugueses (C-74/19), upřesnil pojmy „mimořádné okolnosti“ a „přiměřená opatření“ ve smyslu nařízení č. 261/2004¹ (dále jen „nařízení o právech cestujících v letecké dopravě“). Soudní dvůr tak rozhodl, že rušivé chování cestujícího, které mělo za následek změnu trasy letu, což způsobilo zpoždění letadla, představuje za určitých podmínek „mimořádnou okolnost“ a že provozující letecký dopravce se může dovolávat této „mimořádné okolnosti“, kterou nebyl dotčen zrušený nebo zpožděný let, ale předchozí let, který tento dopravce uskutečnil stejným letadlem. Soudní dvůr měl rovněž za to, že přesměrování cestujícího leteckým dopravcem prostřednictvím následujícího letu uskutečňovaného tímto dopravcem, se kterým tento cestující dorazí do cílového místa určení v den následující po dni původně plánovaného příletu, představuje „přiměřené opatření“ zprošťující tohoto dopravce povinnosti poskytnout náhradu pouze tehdy, jsou-li splněny určité podmínky.

Spor v původním řízení probíhá mezi cestujícím a leteckým dopravcem Transportes Aéreos Portugueses (TAP) a jde v něm o to, že tento dopravce odepřel náhradu tomuto cestujícímu, jehož let s přestupem byl významně zpožděn na příletu do jeho cílového místa určení. Letecký dopravce odmítl vyhovět žádosti o náhradu škody z důvodu, že zpoždění dotyčného letu bylo způsobeno rušivým chováním cestujícího, k němuž došlo během předchozího letu uskutečněného stejným letadlem a které vedlo ke změně trasy letu, a že tato okolnost musí být kvalifikována jako „mimořádná“ ve smyslu nařízení o právech cestujících v letecké dopravě², na základě které je zproštěn povinnosti poskytnout náhradu škody podle téhož nařízení³.

Tribunal Judicial da Comarca de Lisboa (okresní soud v Lisabonu, Portugalsko), jemuž byla věc předložena, měl pochybnosti o právní kvalifikaci okolnosti, která vedla k tomuto zpoždění, o otázce, zda se letecký dopravce může takové okolnosti dovolávat v případě, že jí sice bylo dotčeno letadlo, které uskutečnilo dotčený let, avšak během letu, který dotčenému letu předcházel, a o přiměřenosti opatření přijatých tímto dopravcem.

Soudní dvůr v tomto ohledu připomněl, že letecký dopravce nemá povinnost poskytnout náhradu cestujícím, jestliže může prokázat, že je zrušení nebo zpoždění letu na příletu o tři hodiny nebo více způsobeno „mimořádnými okolnostmi“, kterým by nebylo možné zabránit, i kdyby byla přijata

¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 261/2004 ze dne 11. února 2004, kterým se stanoví společná pravidla náhrad a pomoci cestujícím v letecké dopravě v případě odepření nástupu na palubu, zrušení nebo významného zpoždění letů a kterým se zrušuje nařízení (EHS) č. 295/91 (Úř. věst. 2004, L 46, s. 1).

² Článek 5 odst. 3 nařízení č. 261/2004.

³ Článek 5 odst. 1 písm. c) a čl. 7 odst. 1 nařízení č. 261/2004.

všechna přiměřená opatření, a v případě, že takovéto okolnosti nastaly, že přijal opatření přiměřená situaci za použití veškerých personálních nebo hmotných zdrojů a finančních prostředků, kterými disponuje, s cílem zabránit zrušení nebo významnému zpoždění dotyčného letu, aniž je možné od něj požadovat, aby podstoupil neúnosné oběti s ohledem na kapacity svého podniku.

Na prvním místě Soudní dvůr připomněl, že jako „**mimořádné okolnosti**“ ve smyslu nařízení o právech cestujících v letecké dopravě lze kvalifikovat takové události, které nejsou z důvodu své povahy či původu vlastní běžnému výkonu činnosti dotčeného leteckého dopravce a vymykají se jeho účinné kontrole, přičemž obě tyto podmínky jsou kumulativní. Tyto mimořádné okolnosti **se mohou vyskytnout zejména v případě bezpečnostních rizik**.

Soudní dvůr nejprve uvedl, že **rušivé chování cestujícího, které má za následek změnu trasy letu, skutečně ohrožuje bezpečnost dotyčného letu**, a poté měl za to, že **dotčené chování není vlastní běžnému výkonu činnosti leteckého dopravce**. Dále měl Soudní dvůr za to, že **takové chování není posledně uvedeným v zásadě ovládnutelné**, jelikož zaprvé chování cestujícího a jeho reakce na požadavky palubních průvodčích nejsou předvídatelné a zadruhé velitel letadla i palubní průvodčí disponují na palubě letadla pouze omezenými prostředky ke zvládnutí takového chování.

Soudní dvůr **však** upřesnil, že nelze mít za to, že se **dotčené chování** vymyká účinné kontrole dotyčného provozujícího leteckého dopravce, a **nemůže být tudíž kvalifikováno jako „mimořádná okolnost“**, pokud se ukáže, že **doprovce přispěl k danému chování nebo že byl schopen jej předvídat a přijmout vhodná opatření v okamžiku, kdy tak mohl učinit bez závažných důsledků pro průběh dotyčného letu** na základě varovných signálů o takovém chování. Tak tomu může být zejména v případě, pokud letecký dopravce umožnil nástup na palubu cestujícímu, který měl problémy s chováním již před nástupem do letadla nebo dokonce během něj.

Na druhém místě Soudní dvůr uvedl, že **letecký dopravce musí mít možnost** se za účelem zproštění povinnosti poskytnout cestujícím náhradu v případě významného zpoždění nebo zrušení letu **dovolávat „mimořádné okolnosti“**, kterou byl dotčen předchozí let, který tento dopravce uskutečnil stejným letadlem, pod podmínkou, že **existuje přímá příčinná souvislost mezi vznikem této okolnosti, kterou byl dotčen předchozí let, a zpožděním nebo zrušením následujícího letu**, což přísluší posoudit vnitrostátnímu soudu z hlediska skutkových okolností, které má k dispozici, a zejména při zohlednění pravidel provozování dotyčného letadla.

Na třetím místě měl Soudní dvůr za to, že v **případě vzniku „mimořádné okolnosti“ musí letecký dopravce**, který se chce zprostit povinnosti poskytnout cestujícím náhradu, **použít veškeré zdroje, kterými disponuje, aby zajistil přiměřené přesměrování za uspokojivých podmínek a při nejbližší příležitosti, mezi něž patří hledání jiných přímých nebo nepřímých letů, které jsou případně uskutečňovány jinými leteckými dopravci, kteří jsou členy téže letecké aliance či nikoli, a mají na příletu menší zpoždění než následující let dotyčného leteckého dopravce**.

V důsledku toho **nelze mít za to, že letecký dopravce použil veškeré zdroje, kterými disponoval, když se omezil na to, že dotyčnému cestujícímu nabídl přesměrování do jeho cílového místa určení prostřednictvím následujícího letu, který on sám uskutečňuje a který přiletí do daného místa určení v den následující po dni, na který byl původně naplánován jeho přílet, ledaže neexistuje žádné volné místo na jiném přímém nebo nepřímém letu, který by tomuto cestujícímu umožnil přiletět do cílového místa určení s menším zpožděním než následujícím letem dotyčného leteckého dopravce, nebo že uskutečnění takového přesměrování představuje pro tohoto leteckého dopravce neúnosnou obět' s ohledem na kapacity jeho podniku v rozhodné době**.

UPOZORNĚNÍ: Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce umožňuje soudům členských států, aby v rámci sporu, který projednávají, položily Soudnímu dvoru otázky týkající se výkladu práva Unie nebo platnosti aktu Unie. Soudní dvůr nerozhoduje ve sporu před vnitrostátním soudem. Vnitrostátní soud musí věc rozhodnout

v souladu s rozhodnutím Soudního dvora. Toto rozhodnutí je stejně tak závazné pro ostatní vnitrostátní soudy, které případně budou projednávat podobný problém.

Neoficiální dokument pro potřeby sdělovacích prostředků, který nezavazuje Soudní dvůr.

[Úplné znění](#) rozsudku se zveřejňuje na internetové stránce CURIA v den vyhlášení.

Kontaktní osoba pro tisk: Balázs Lehóczki ☎ (+352) 4303 5499